

Fővárosi Ítéletábra

9.Pf.20.099/2021/11.

A Fővárosi Ítéletábra az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (Cím5, ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2.) I. rendű és **Felperes2** (Cím4) II. rendű felpereseknek – a Törös Ügyvédi Iroda (Cím7, ügyintéző: dr. Törös Judit ügyvéd) által képviselt **II. rendű alperes neve** (Cím1) II. rendű és **III. rendű alperes neve** (III. rendű alperes címe) III. rendű alperes ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. december 7. napján meghozott 15.G.40.110/2020/29. számú ítélete ellen a felperesek 30., Pf.8. és Pf.10. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a II. és III. rendű alpereseknek mint együttes jogosultaknak 200.000 (kétszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 1.114.560 (egymillió-száztizennégyezer-ötszázhatvan) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek a 2.G.40.774/2015/9., a 15.G.40.110/2020/5., 7. és 10. sorszámon előadott és pontosított keresetükben kérték, a bíróság állapítsa meg, hogy a felperesek és a II. rendű alperes jogelődje között 2009. április 16-án létrejött kölcsönszerződés érvénytelen, tekintettel arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209. §-a szerint tisztességtelen az árfolyamkockázat áthárítását rögzítő 4.7.1. pontja és 10. pontja, valamint a kezelési költséget szabályozó 3.7. pontja. Erre tekintettel kérték a szerződés érvényessé nyilvánítását akként, hogy a bíróság az elszámolás során mellőzze a kezelési költséget és akként rendelkezzen, hogy a felperesek 229,15 CHF/HUF árfolyamig, azaz az árfolyam 20%-os mértékű elmozdulásáig kötelesek viselni az árfolyamkockázatot. Erre tekintettel a felperesek mint egyetemleges kötelezettek II. rendű alperes felé fennálló tőketartozása 2019. december 15-i értéknápra vetítve 13.932.003 forint. A szerződés érvénytelenségének indokaként azt is előadták, hogy az nem átlátható és nem kiegyensúlyozott. Kérték továbbá a szerződés tartozás nyilvántartásának módját szabályozó 4.10. pontja érvénytelenségének megállapítását.

[2] A II. rendű és III. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a II. és III. rendű alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 381.000 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 835.900 forint eljárási illetéket.

[4] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége körében az alperesek arra hivatkoztak, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés 10. pontjában, valamint a 209. számú kölcsönkérelem benyújtásakor megkapott „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” elnevezésű kiadványban foglalt tájékoztatás megfelel a Kúria 6/2013. és 2/2014. Polgári jogegységi határozataiban, valamint az Európai Unió Bírósága ítéleteiben található követelményeknek, ugyanakkor a felperesek vitatták, hogy az alperesek által hivatkozott ügyféltájékoztatót megkapták, illetve megismerték volna. Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy miután az alperesek által becsatolt kölcsönkérelmet a felperesek két tanú előtt aláírták, így az a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 196. § (1) bekezdése alapján teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül. Ennek 6. oldalán található rendelkezés rögzíti, hogy a felperesek az aláírással egyidejűleg az „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” szóló kiadványban foglaltakat megismerték, valamint tudomásul vették, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönök a forintban nyilvántartott kölcsönökhöz képest magasabb kockázatot jelentenek, tekintettel az árfolyamváltozásokra. Az ügyféltájékoztató részletesen tartalmazza az árfolyamkockázat mibenlétéről, annak lehetséges következményeiről szóló információkat. A teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben a felpereseket terhelte volna annak bizonyítása, hogy mégsem ismerték meg a kérelemmel együtt átadott ügyféltájékoztatót. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem foghatott helyt azon felperesi hivatkozás, hogy az alperesek nem igazolták, a csatolt ügyféltájékoztatóval azonos tartalmú tájékoztatást adtak, ugyanis az okiraton egyértelműen szerepel, hogy annak hatálya kiterjed a perbeli kölcsönszerződés időpontjára, és nem volt olyan jogszabályi kötelezettsége a II. rendű alperes jogelődjének, amely előírta volna, hogy a fogyasztóknak át kell venniük, vagy alá kell írniuk ezen nyilatkozatot. Amennyiben pedig a felperesek a kölcsönkérelemben megjelölt tájékoztatást valójában nem kapták meg, akkor a Ptk. 4. § (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségüknek nem tettek eleget, az pedig saját felróható magatartásuk, amelyre előnyök szerzése végett nem hivatkozhatnak. Emellett a közjegyzői okiratba foglalt szerződés 10. pontjában is egyértelműen elismerték, hogy a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őket terhelő kockázattal tisztában voltak. Ezen pont megszövegezéséből az elsőfokú bíróság álláspontja szerint megállapítható, hogy az árfolyamkockázat teljes egészében a fogyasztót terheli, és a felperesek tudomással bírtak arról is, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása esetén a törlesztőrészek akár jelentős mértékben is megemelkedhetnek. Ez a kockázatfeltárás önmagában is megfelelt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996 évi CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) bekezdésében foglaltaknak. Mindkét információforrás kitért arra, hogy ha a devizaalapú hitel devizaneme és a forint árfolyama változik, akkor az hatással lesz a törlesztőrészekre, illetve a devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára is, az ügyféltájékoztató tartalmazta, hogy a nemzetközi kamatok változása kihatással lehet a devizaalapú hitel kamataira. Mindkét tájékoztatásból kitűnt, hogy az árfolyammozgás kockázatot jelent, az esetleges kedvezőtlen árfolyamemelkedés előre nem látható és ki nem számítható többletköltséget okozhat. Az adósok tudomásul vették, hogy a kockázat vagyoni kihatásait ők viselik, és a kölcsönszerződés 10. pontjában megerősítették, hogy az előzetes felvilágosítást megkapták.

Mindezek alapján az árfolyamkockázat a fogyasztók számára egyértelmű, világos, átlátható és félre nem érthető volt. Nem helytálló azon felperesi hivatkozás, hogy a szerződésben csak arról tájékoztatták őket, hogy a hiteldíj változhat. Személyes meghallgatásuk alapján megállapítható, hogy a felperesek a törlesztőrészlet fogalmán a teljes, havonta felmerülő fizetési kötelezettségüket értették, ezen felül elismerték, hogy a svájci frank árfolyamának lehetséges változásával kapcsolatos tájékoztatás elhangzott. Így mind a szerződésben, mind az ügyféltájékoztatóban nyújtott információ megfelel az Európai Unió Bírósága C-51/17., C-186/16. és C-26/13. számú ítéleteiben foglalt követelményeknek.

[5] A kezelési költséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kamat a már igénybe vett pénz használatáért fizetendő pénzösszeg, amely nem feltétlenül foglalja magában a kölcsön nyújtása miatt a hitelintézetnél felmerülő valamennyi díjat és költséget. A Hpt. 2. számú mellékletének 10.3. pontja hitel- és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenységként nemcsak a kölcsön átadását, folyósítását rögzíti, hanem az magában foglalja a hitelképesség vizsgálatával, a szerződések előkészítésével, a folyósított kölcsön nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével és a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is. A kezelési költség tisztességtelenségének vizsgálata során az elsőfokú bíróság figyelemmel volt az Európai Unió Bíróságának C-621/17. számú döntésére. Az ebben foglaltak alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kezelési költség nem minősül a kölcsönszerződés főszolgáltatásának, és nincs akadálya, hogy a felek a kamaton felül más fizetési kötelezettségben is megállapodjanak. Így a 93/13/EGK irányelv 4. és 5. cikke szerint a kezelési költségnek nemcsak a világos és érthető megfogalmazás, azaz az átláthatóság követelményének, hanem a jóhiszeműség, az egyensúly, azaz az arányosság elvének is meg kell felelnie. Az átláthatóság követelményének teljesítéséhez nemcsak az volt szükséges, hogy a felek a kezelési költség összegét, annak kiszámítási módját és teljesítésének időpontját a szerződésben meghatározzák, hanem az is, hogy a kezelési költség ellenében kapott szolgáltatás a fogyasztó számára beazonosítható legyen. Ehhez azonban nem szükséges, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást részletezzék a szerződésben. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés 3.7. pontja tartalmazza a kezelési költség fizetési kötelezettséget, annak mértékét, a 4.2. pont a megfizetésének módját. Az üzletszabályzat 4.2.8. pontja rögzítette a kezelési költség fogalmát és 4.2.2. pontja a számítási módját. Az üzletszabályzat 5.1., 5.1.3.a), 5.1.4., 5.8.5., 5.3.1., 5.3.3. és 5.7. pontjai sorolják a II. rendű alperes jogelődjének különböző adminisztratív, tájékoztatási, együttműködési kötelezettségeit, így a felek között létrejött kölcsönszerződés és az üzletszabályzat tartalmazza azon adminisztratív szolgáltatásokat, amelyek ellenértékeként kell a kezelési költséget megfizetni, és amelyek díját a kölcsön kamata nem fedezi. Az elsőfokú bíróság arra is figyelemmel volt, hogy az adósokat terhelő egyéb díjak és költségek (pl. szerződéskötéssel kapcsolatos adminisztrációs díj, szerződésmódosítási díj, folyósítási díj és rendelkezésre tartási jutalék) fogalmát világosan és érthetően rögzíti a szerződés, valamint az üzletszabályzat, így az ezek mögött álló szolgáltatások azonosíthatók, tehát annak is világosnak és érthetőnek kellett lennie, hogy a kezelési költség mindazon szolgáltatások ellenértéke, amelyeket az egyéb díjak nem fednek le. A szerződés megkötésekor hatályban lévő jogszabályi rendelkezések alapján nem volt kizárva annak a lehetősége, hogy a pénzintézet a kezelési költséget devizaalapú szerződések esetén a forinttól eltérő devizanemben, százalékos arányban számolja fel. A 6,7%-os ügyleti kamat mértékre figyelemmel alkalmazott 1,9%-os kezelési költség nem volt eltúlzott, ahogy a hasonló kondíciókkal rendelkező kölcsönszerződésekhez képest az ügyleti kamat és a kezelési költség együttes mértéke sem volt jelentősen eltérő, így a felperesek terhére nem alakult ki egyenlőtlenség.

[6] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a szerződés 4.10. pontja tisztességtelenségére alapított keresetet sem.

[7] A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérték, másodlagosan pedig azt, hogy a Fővárosi Ítéltábla a keresetnek adjon helyt.

[8] A hatályon kívül helyezésre irányuló kérelmüket a Pp. 252. § (2) bekezdésére alapították, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság az érvénytelenség körében előadott érveiket nem bírálta el.

[9] Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást részben hiányosan, iratellenesen állapította meg, a jogszabályokat tévesen alkalmazta, a keresetet nem merítette ki, így az ítélet sérti a Ptk. 209. § (1) és (2) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, a Pp. 206. § (2) bekezdését és 221. § (1) bekezdését, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 1. § b) pontját, ellentétes továbbá a 2/2014. Polgári jogegységi határozat III.1. pontjával, az EUMSZ 267. cikkével, a 93/13/EGK irányelv 3. cikk (1) bekezdésével, 4. cikk (1) és (2) bekezdésével, 6. cikk (1) bekezdésével, valamint az Európai Unió Bírósága C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteivel.

[10] Az iratellenességet a felperesek arra alapították, hogy nem megfelelő megállapításokat tett az elsőfokú bíróság az ügyféltájékoztató, a szerződéskötéskor eljáró üzletkötő tanú vallomása, a szerződésben szereplő tájékoztatás, ennek a kellő időben történő megtörténte és a szerződés átláthatósága körében. Álláspontjuk szerint az ítéletben foglaltakkal szemben a 209. számú kölcsönkérelem nyomtatvány 6. oldalának szövegéből nem következik, hogy az ügyféltájékoztató megnevezésű okiratot a felpereseknek átadták, ott csupán utalás történt arra, hogy ennek tartalmát a felperesek megismerték. A tájékoztatás tényleges tartalmáról azonban nem áll rendelkezésre olyan okirat, amely megfordítaná a bizonyítási terhet. Aláírás hiányában az ügyféltájékoztató egyszerű magánokirat, és pusztán alperesi nyilatkozatnak minősül. Az alperesek által hivatkozott „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete ajánlása alapján” megnevezésű nyomtatvány elnevezésében sem azonos a kölcsönkérelem 6. oldalán említett irattal. Kiemelték, hogy a kockázatról szóló tájékoztatás akkor figyelemfelkeltő, ha nem a kölcsönkérelem egy elkülönült helyén, apró betűvel utal egy bizonyos tájékoztatóra. A bizonyítékok mérlegelése során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az átvételi elismervényt, a 410. számú nyomtatványt, amely teljes bizonyító erejű magánokirat, és amely felsorolja azokat az okiratokat, amelyeket a II. rendű alperes jogelődje átadott a felpereseknek, ebben pedig ilyen megnevezésű nyomtatvány nincs. A felperesek a tájékoztató átvételét folyamatosan vitatták. Az elsőfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a szerződéskötéskor eljáró üzletkötő tanúvallomását is, aki akként nyilatkozott, hogy sem a külföldi kamatlábak emelkedéséről, sem pedig a forint súlyos leértékelődésének lehetőségéről és hatásáról nem hangzott el tájékoztatás. Abból a nyilatkozatból, hogy nem kellett figyelmeztetniük az ügyfeleket arra, hogy esetlegesen nem megfelelő a szerződés, következik, hogy az ügyféltájékoztató megnevezésű nyomtatvány átadása sem történt meg. A perbeli kölcsönszerződés életbiztosítással kombinált szerződés, így elválík a hiteldíjat és a tőketörlesztést érintő felperesi kötelezettség. A szerződésben foglalt tájékoztatás viszont kizárólag arra terjed ki, hogy az árfolyamkockázat a hiteldíjat érinti. A 4.2. pont szerint a törlesztőrészlet az ügyleti kamat és a kezelési költség, a 4.3. pont értelmében ezen felül tőketörlesztés megfizetésére voltak kötelesek a felperesek három törlesztési időpontban. Ugyanezt tartalmazza az üzletszabályzat 11. pontja is. A szerződés 10. pontjában foglalt ún. kockázattérítési nyilatkozat kizárólag arról szól, hogy a devizában megállapított törlesztőrészletek, azaz a fentiek szerint a hiteldíj forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben emelkedhet, de abból a fogyasztók számára az nem derül ki, hogy a jelentős mértékű növekedés nemcsak a szerződés 4.2. pontjában törlesztőrészletként definiált fizetési

kötelezettségre, hanem a tájékoztatással nem érintett, 4.3. pontban írt tőketörlesztés címén fizetendő összegre is kiterjed. A felperesek kiemelték, hogy az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének 76. pontja értelmében a világosság és érthetőség körében értékelni kell, hogy kellő időben történt-e a fogyasztók tájékoztatása és a szerződési feltételek ismertetése a szerződéskötést megelőzően, jelen esetben pedig ez nem így volt. Nem lehet azt állítani, hogy ha az ügyféltájékoztató nem vált a szerződés részévé, úgy maga a kölcsönigénylő nyomtatvány tartalmaz megfelelő felhívást az árfolyamkockázatot illetően, mivel egyrészt ez nem fedti le az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletében foglalt tartalmi követelményeket, másrészt pedig a szerződési feltételeket sem ismerteti. Minderre tekintettel a szerződés árfolyamkockázat viselését szabályozó feltételei, a 4.7. és 10. pontok nem minősülnek világosnak és érthetőnek, ezért azok a Ptk. 209.§ (1) bekezdése alapján, figyelemmel a 2/2014. Polgári jogegységi határozat III.1. pontjában foglaltakra, semmissek.

[11] A felperesek álláspontja szerint a fogyasztókkal kötött devizaalapú kölcsönszerződés érvényessége akkor állapítható meg, ha az átlátható, azaz maga a szerződés világos és érthető. E körülmények értékelését a törvényszék mellőzte, az ítélet indokolása erre nem tér ki. A felperesek hangsúlyozták, hogy a szerződés átláthatósága nem azonos az árfolyamkockázatról nyújtott megfelelő tájékoztatással, az árfolyamkockázatról nyújtott érthető és világos tájékoztatás része ugyan annak a feltételrendszernek, melynek értékelése alapján eldönthető, hogy a szerződés érthető és világos-e, de nem azonos azzal. A szerződési feltételek érthetőségét és világosságát – figyelemmel az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletében foglaltakra – a szerződés megkötésekor fennálló összes körülményre, a szerződés összes többi feltételére figyelemmel kell értékelni. Így az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltételeket az egyoldalú hiteldíj változtatást és az árfolyamrést szabályozó feltételekkel együtt kell mérlegelni, és ezen együttes értékelés alapján kell állást foglalni arról – tekintettel a C-26/13. és C-186/16. számú ítéletekben foglaltakra is –, hogy a fogyasztó a szerződés megkötésekor hitelének teljes költségét ki tudta-e számítani. Jelen esetben nincs olyan matematikai módszer, amellyel ezt meg lehetne valósítani, tekintettel arra, hogy a vételi és eladási árfolyam különbözete ismeretlen, és nem állapítható meg az sem, hogy a szerződés megkötése után ez milyen körülmények hatására, miképpen változik. Ez önmagában megalapozza a szerződés érvénytelenségét, ugyanúgy, ahogy az is, hogy a kölcsönszerződés 3.8. pontja alapján az árfolyamrés mellett az ügyleti kamatot és a kezelési költséget is előre nem látható mértékben emelhette a hitelező. Harmadrészt pedig a szerződés alapján a II. rendű alperes jogelődje nem vállalt arra kötelezettséget, hogy a devizára irányadó eladási árfolyamot a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által közzétett árfolyamtól függően határozza meg, attól elvileg teljesen el is térhetett volna. Ezen körülmények teljesen átláthatatlanná teszik a teljesítést szabályozó szerződési feltételeket. Mindebből az következik, hogy a felperesek valójában nem az árfolyamkockázatnak voltak kitéve a szerződés teljesítésekor, hanem az alperes üzletpolitikájának. Így végeredményben az árfolyamrést tartalmazó szerződési rendelkezések alkalmazásának tárgya és hatása az, hogy a II. rendű alperes dönti el, hogy a felperesek teljesítése szerződésszerű-e, tehát a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjában írt tiltott egyoldalú hatalmasság áll fenn. Összességében kiemelték, hogy az érvénytelenség tehát teljes mértékben független az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatástól és attól is, hogy az árfolyam változik-e, avagy sem, hiszen az érvénytelenségi ok nem az árfolyamkockázat körében merül fel, hanem abból származik, hogy a szerződés nem tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján az átlátható lenne, illetve korlátlan, egyoldalú hatalmasságot biztosít a II. rendű alperes számára. Mindebből az következik, hogy a perbeli szerződés akkor is érvénytelen, ha az ítéltábla megítélése szerint egyébként az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás világos és érthető volt. A felperesek arra is hivatkoztak, hogy a szerződés rendelkezései alapján korlátlan kockázatviselésre kötelesek, és a futamidő alatt e kötelezettség alól nem szabadulhatnak,

márpedig az Európai Unió Bírósága C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyekben hozott ítélete szerint a szerződés ezért is érvénytelen, miután a kockázati elem egyenlőtlenséget rejt magában, és ez az érvénytelenségi ok teljes mértékben független attól, hogy a kockázatról és egyenlőtlenség lehetőségéből a fogyasztó kapott-e tájékoztatást, vagy sem. Előadták, hogy a fenti egyensúlytalanságon a devizahiteles törvények sem változtattak, ebből adódóan a fogyasztó kérheti a bíróságtól a Ptk. szerint a szerződéses egyensúly helyreállítását, ha az egyensúlytalanságot az egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételek elfogadása eredményezte. Bár megkötésének időpontjában erről sem az uniós jog, sem a nemzeti jog nem fogalmazott meg tételes szabályt, a Ptk. alapelvi követelményeit szem előtt tartva a szerződésből méltányos és igazságos kockázatviselés származhat csak a fogyasztóra, ami a teljes árfolyamkockázat 20%-os mértéke.

[12] A kezelési költséggel kapcsolatban a felperesek hangsúlyozták, hogy nem önmagában annak alkalmazását sérelmezik, hanem kiszámítási módját. A II. rendű alperes nem védekezhet azzal, hogy annak fejében szolgáltatást nyújtott a felpereseknek, a költség fogalma ugyanis a szolgáltatás nyújtását kizárja. Az Európai Unió Bíróságának C-621/17. számú ítélete alapján kifejtették, hogy a tisztességesen felszámított kezelési költség nem lehet más, mint a szerződés adminisztrációjával összefüggésben elvégzett tevékenység kapcsán felmerülő költség, ez azonban nem CHF-ben keletkezik, és e tevékenység semmilyen korrelációt nem mutat a folyósított kölcsön összegével, tehát az, ahogy a kezelési költség számításának a módját a II. rendű alperes jogelődje meghatározta, tisztességtelen. A kezelési költség a hiteldíj része, így az ezen címen megfizetett összeg kizárólag a devizapiaci változásokhoz, a CHF erősödéséhez igazodik, holott az árfolyam emelkedéséből a II. rendű alperesi jogelődnek többlettevékenysége és többletköltsége nem keletkezett, így nincs másról szó, mint kezelési költség címén árfolyamnyereség eléréséről. Tehát a kezelési költséget tartalmazó szerződési feltétel azért tisztességtelen, mert arra jogosítja a II. rendű alperest, hogy a költségként elszámolható igényét ne a felmerülő kiadások alapulvételével érvényesítse a felperesekkel szemben, hanem olyan körülményektől teheti függővé, amelyek semmilyen logikai, ténybeli és jogi összefüggést nem mutatnak a tényleges költségekkel. Ez pedig a felek szerződésből eredő jogaiban jelentős egyenlőtlenséget idéz elő. Egyébként a Hpt. 2011. szeptember 29. napjától hatályos 210. § (5a) bekezdése már kifejezetten megtiltotta, hogy a kezelési költséget a bank CHF-ben számolja fel.

[13] A II. és III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletet hozott, amelyben valamennyi keresetet megfelelően elbírálta.

[14] A felperesek fellebbezése nem megalapozott.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperesek kereseti kérelmét (helyesen: keresetét) elutasította, a felperesek pedig teljes helytadás iránt fellebbeztek. Bár fellebbezési kérelmükben az ítélet megváltoztatása iránti kifejezett kérelem nem szerepel, a helytadás iránti kérelemből megállapítható, hogy a másodlagos fellebbezés az ítélet teljes megváltoztatására, az elsődleges pedig a teljes hatályon kívül helyezésére irányul, így az ítéletnek nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése.

[16] A felperesek az ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (2) bekezdésére tekintettel azért indítványozták, mert a törvényszék az érvénytelenség körében előadott

érveiket nem bírálta el. A fellebbezés III. pontjában azt nem teszik egyértelművé, hogy mely, érvénytelenség körében előadott érvre gondolnak, és tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete kizárólag érvénytelenség körében előadott érvekről szól, az kizárt, hogy a felperes által előadottak közül semmit nem bírált el. A fellebbezés ezt megelőző indokolásából feltételezhető, hogy a felperesek a szerződés átláthatósága és egyensúlytalansága körében előadott teljes érvénytelenségre történt hivatkozást tekintik el nem bíráltnak. Miután az elsőfokú bíróság a keresetet teljes egészében elutasította, így a kérdésben döntést hozott, tehát a keresetet a Pp. 215. § (1) bekezdésének megfelelően kimerítette, az átláthatósággal kapcsolatos, ténylegesen fennálló indokolási hiányosságok pedig másodfokon pótolhatók. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján nem tartotta indokoltnak, és a felperesek fellebbezését érdemben vizsgálta.

[17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és ítéletének indokaival egyetért, a fentiekre és a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt a következőkkel egészíti ki.

[18] A felperesek a perbeli szerződést egyrészt azért támadták, mert az árfolyamkockázat felperesekre telepítése tisztességtelen, tekintettel arra, hogy nem kaptak erről megfelelő tájékoztatás, ennek kapcsán a szerződés 4.7.1. pontjának, valamint 10. pontjának érvénytelenségét állították. A Ptk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenség mint érvénytelenségi ok akkor állhat fenn, ha az általános szerződési feltétel a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Ebből az következik, hogy a felperesek által megjelölt 10. pont tisztességtelenségre alapított érvénytelensége fogalmilag kizárt, tekintettel arra, hogy annak tartalma pusztán tájékoztatás, azaz a felekre jogokat és kötelezettségeket önmagában ez a pont nem keletkeztet. A 4.7.1. pont az adósok fizetési kötelezettségét részletezi, és rögzíti, hogy milyen módon kell a devizában kifejezett fizetési kötelezettséget forintban teljesíteni, így ezen pont valóban tartalmazza az árfolyamkockázat adósokra telepítését és az ebből eredő fizetési kötelezettséget is, azaz tisztességtelensége vizsgálható.

[19] Az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel egyezően az árfolyamkockázat adósra telepítése a szerződés főszolgáltatásának tekintendő, ezért a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban írtakra és a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezés tisztességtelensége akkor állapítható meg, ha annak tartalma a fogyasztók számára nem volt világos és érthető. A jogegységi határozaton kívül az Európai Unió Bírósága az elsőfokú bíróság által is hivatkozott C-51/17. és C-186/16. számú ítéleteiben, valamint a C-227/18. számú végzésében értelmezte, hogy milyen esetben felel meg a tájékoztatás a világosság és érthetőség követelményének. Ennek akkor tesz eleget a pénzügyintézet, ha arról informálja a fogyasztókat, hogy a devizaalapú elszámolás mint a szerződés mechanizmusa azzal a hatással jár, hogy ebből eredően árfolyamkockázat, azaz a forint/deviza árfolyamának elmozdulása esetén esetleges többletfizetési kötelezettség merül fel, amelyet teljes egészében a fogyasztó visel, továbbá közli, hogy ez milyen módon befolyásolja a fizetési kötelezettségét, ami a fogyasztó gazdasági kötelezettségeinek változásával kapcsolatos ismeret. Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ennek a kíváncságnak a szerződés 10. pontjában foglalt kockázattelátáró nyilatkozat már önmagában megfelel. Ebből kiderült, hogy az árfolyamkockázat a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyama kedvezőtlen változásából ered, és az is, hogy ebben az esetben a törlesztőrészlet forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, és

szerepel benne, hogy a kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adós viseli. Tehát minden, a fenti bírósági határozatok által megkívánt tartalmi elem egyszerű és közérthető nyelven megfogalmazásra került. Kétségtelen, hogy ebben a pontban a törlesztőrészlet emelkedéséről van szó, és a kölcsönszerződés 4. pontja a fizetési kötelezettségek körében különböző fogalmakat használ. Ugyanakkor összességében értékelve a szerződés rendelkezéseit, figyelemmel a Ptk. 209. § (2) bekezdésére, valamint a C-51/17. számú ítélet 4. pontjára, az ítéltábla álláspontja szerint az átlagosan figyelmes fogyasztó nem juthatott arra a következtetésre, hogy kifejezetten csak a kezelési költség és ügyleti kamat fizetési kötelezettségről szól a figyelmeztetés. A szerződés 1.1. pontjából kiderül, hogy a folyósított forintösszeget devizaösszegben tartja nyilván a II. rendű alperes, a 4.7.1. pontból pedig az, hogy valamennyi, adóst terhelő fizetési kötelezettséget devizában kell megfizetni. Ezen rendelkezésekből a 4.1., 4.2. és 4.3. pontok pontos fogalomhasználatól függetlenül egyértelmű kellett hogy legyen, hogy mind a tőketartozás, mind valamennyi fizetési kötelezettség nyilvántartása devizában, megfizetése forintban történik, így értelemszerűen az egyértelműen elmagyarázott devizakockázatnak is ki kell terjednie valamennyi fizetési kötelezettségre. Egyébként a törlesztési kötelezettség havonta fizetendő ügyleti kamat és kezelési költség részét a 4.1., 4.2. és 4.3. pont nem kizárólag következetesen törlesztőrészletként nevesíti, szembeállítva a tőketörlesztéssel, miután a 4.1. pont ezt törlesztőösszegként definiálja, majd a 4.2. pont tartalmazza a törlesztőrészlet fogalmát, és a 4.3. pont erre a fizetési kötelezettségre megint törlesztőösszegként utal, ahogy a 4.6. pont is. Összességében az ítéltábla álláspontja szerint az átlagos fogyasztó mindebből a törlesztés kötelezettségét érthette, amelyre a 10. pontban írt tájékoztatás kiterjed, akár törlesztőrészletként, akár törlesztőösszegként, akár tőketörlesztésként jelenik meg a szerződésben. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a fenti érvelést megerősíti, hogy a felperesek a személyes meghallgatásuk során maguk is pontosan ekként nyilatkoztak, hogy a törlesztőrészlet fogalmán valamennyi havonta felmerülő fizetési kötelezettségüket, így az életbiztosítási díj címén megfizetendő, később a tőketörlesztésben elszámolandó fizetési kötelezettséget is értették. Minderre tekintettel helytálló az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy önmagában a kölcsönszerződés 10. pontja is rendelkezik Kúria által közzétett jogegységi határozatokban és az Európai Unió Bírósága által hozott ítéletekben megkívánt tartalmi elemekkel.

[20] A felperesek ezen felül a fellebbezésükben kifogásolták, hogy a II. rendű alperes jogelődje által becsatolt „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” megnevezésű dokumentumot az elsőfokú bíróság a tájékoztatás körében elfogadta és értékelte. Az ítéltábla mindenekelőtt rámutat arra, hogy a felperesek fellebbezésben is megtalálható hivatkozásával szemben nem szükséges, hogy ezen okirat tartalma a szerződés részévé váljon ahhoz, hogy a tájékoztatás körében értékelni lehessen, figyelemmel a Ptk. 209. § (2) bekezdésére és a C-51/17. számú határozatra. Ugyanakkor az valóban szükséges, hogy megállapítható legyen, hogy a tájékoztatás a felperesekhez eljutott. Ebben a körben pedig az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját. A II. rendű alperes a perben csatolta a kölcsönkérelem nyomtatványt, amelyet a felperesek aláírtak. Ebben szerepel az a nyilatkozat, hogy az „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” szóló kiadványban foglaltakat megismerték, és az abban foglaltakat tudomásul vették, valamint azt is tudomásul vették, hogy a devizában nyilvántartott hitelek a forintban nyilvántartott hitelekhez képest magasabb kockázatot jelentenek, tekintettel az esetleges árfolyamváltozásokra. Az ítéltábla kiemeli, hogy ezen felül a kölcsönszerződés 10. pontja is akként kezdődik, hogy a kölcsön kockázataival kapcsolatban a felperesek kijelentették, hogy a hitelező által részükre nyújtott részletes tájékoztatást megismerték és megértették, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őket terhelő kockázatokkal tisztában vannak. Az ítéltábla álláspontja

szerint a II. rendű alperes jogelődje korábban adott részletes tájékoztatásként ekkor is az ügyféltájékoztatóra utalt. A felperesek azzal érveltek, nem igazolt, hogy a csatolt okirattal azonos tartalmú tájékoztatást kaptak, illetve vitatták a tájékoztató átvételét. Ugyanakkor egy, a címe alapján a devizahitelek kockázataival foglalkozó tájékoztató megismerését elismerték, ebből a szempontból annak nincs jelentősége, hogy magán az „Ügyféltájékoztató” című okiraton nem szerepel a kézjegyük. Azt pedig nincs oka a bíróságnak feltételezni, hogy a csatolt, láthatóan a II. rendű alperes jogelődje által rendszeresített általános tájékoztató okirat ne felelne meg a gyakorlatilag ugyanezen a címen a kölcsönkérelemben szereplő nyomtatványnak, lévén, hogy ha ez így lenne, az azt jelentené, hogy a II. rendű alperes, illetve jogelődje a perben hamis bizonyítékot szolgáltatott, ami amellett, hogy sérti a Pp. szabályait, bűncselekmény is, márpedig ilyen alperesi pervitelre semmilyen peradat nem utal. Az ügyféltájékoztató összesen 2,5 oldalon keresztül egyszerű, közérthető nyelven és igen részletesen tájékoztatta a fogyasztókat a devizahitelek szabályairól és kockázatairól, abból egyértelműen kiderül, hogy az árfolyamváltozás nemcsak a törlesztőrészletre, hanem ezen belül a tőke-, kamat- és kezelési költség-tartozás mértékére és a folyósítandó tőkeösszegre is kihat.

[21] A felperesek azt is kifogásolták, hogy a tájékoztatás nem kellő időben történt, ugyanakkor meg lehet állapítani, hogy a kölcsönkérelem benyújtására, és így az ügyféltájékoztató megismerésére közel egy hónappal a szerződéskötést megelőzően sor került, így az, hogy időben megtörtént a felperesek tájékoztatása, nem vitatható. Másrészt pedig sem a magyar jog, sem a 93/13/EGK irányelv 20. preambulum bekezdése, sem az Európai Unió Bíróságának egyik hivatkozott döntése sem kívánta meg a szerződés megkötésének idején, hogy a fogyasztó számára ezt a tájékoztatást meghatározott időtartammal a szerződés megkötését megelőzően kell megtenni, a későbbi ilyen tárgyú jogszabálynak pedig nincs visszaható hatálya. Pusztán az volt tehát az elvárás, hogy a szerződés megkötését, azaz az aláírást megelőzően lehetősége legyen a fogyasztónak a szerződési feltételek tanulmányozására, ez alapján döntésének átgondolására, arra pedig nincs peradat, hogy a felpereseket bárki vagy bármi akadályozta volna abban, hogy akár az egyedi szerződés, akár bármilyen más okirat elolvasására további határidőt kérjenek akár a helyszínen, akár az aláírás helyett, akár annak elhalasztásával. Kiemelendő, hogy az irányelv és az Európai Unió Bíróságának döntései a kellő időben történő tájékoztatás kapcsán nem kifejezetten a szerződési feltételek átadásáról, hanem a szerződés lényeges kérdéseiről, így ezek között az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatásról tartalmazznak előírásokat.

[22] A felperesek hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az eljáró ügyletkötő tanúvallomását. A 15.G.40.110/2020/18. számú jegyzőkönyv szerint az állapítható meg, hogy az ügyletkötés során eljáró tanú – aki egyébként azt mondta, hogy devizahitelesként nem tud objektív lenni – azt adta elő, hogy a konkrét ügyletkötésre nem emlékszik, de a szerződéskötés idején több bank kölcsöneit közvetítette, nagyrészt devizaalapúakat. Azt mondta el, hogy ő maga nem volt tisztában a devizahitelek súlyos kockázataival, és a vallomása alapján azt lehet megállapítani, hogy erről figyelemfelhívó tájékoztatást szóban az ügyfeleknek nem adott. Ugyanakkor a tanú ezen vallomásából az nem következik, hogy bármi olyat közölt volna az ügyfelekkel, ami kifejezetten lerontotta volna a fentiek szerint bizonyosan megismerhetővé tett írásbeli ügyféltájékoztatóban és kölcsönszerződésben foglalt egyértelmű írásbeli tájékoztatást, így összességében a fogyasztók tájékoztatása akkor is megfelelő volt, ha az ügyletkötő tanú ezt szóban nem erősítette meg.

[23] Minderre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően arra a következtetésre jutott, hogy a szerződés 10. pontjában és az ügyféltájékoztatóban a II. rendű alperes jogelődje az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást adott, amelyet a felperesek nyilatkozata gyakorlatilag megerősít. Ezért az elsőfokú ítéletnek az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatos döntése helyes volt, azaz a szerződés kifogásolt rendelkezései a Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése alapján nem tisztességtelenek.

[24] Ezen felül a felperesek előadták, hogy maga a kölcsönszerződés nem átlátható, annak valamennyi, szerződéskötéskor meghatározott kikötését – így az árfolyamrést és az egyoldalú hiteldíj változtatást szabályozó kikötést is – figyelembe véve nem lehetett előre kiszámítani a pontos hiteldíjat. Ráadásul az árfolyamrés mértékét a szerződés nem tartalmazta, az a bank által szabadon változtatható volt, ahogy végülis a hiteldíjak mértéke is, továbbá a bank a devizaárfolyamának meghatározása során sem volt kötve az MNB által megadott középárfolyamhoz. Így az árfolyamkockázati tájékoztatástól függetlenül – még annak megfelelősege esetén is – fennáll a szerződés érvénytelensége, mert a felperesek kizárólag a II. rendű alperes önkényes döntéseinek voltak kiszolgáltatva, így a szerződés átláthatatlan és egyensúlytalan.

[25] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy egy szerződés érvénytelenségét a Ptk.-ban és esetlegesen egyéb jogszabályokban meghatározott, taxatív felsorolt okok eredményezhetik. Amennyiben egy fél keresetében valamely szerződés érvénytelenségét állítja, akkor ahhoz párosítania kell valamely, Ptk.-ban vagy egyéb jogszabályban található érvénytelenségi okot, és elő kell adnia fennállásának indokait. Jelen esetben a felperesek a fenti indokokat előadták, azonban ahhoz maguk sem rendeltek hozzá semmilyen, a Ptk.-ban vagy más jogszabályban szereplő, szerződés érvénytelenségére vezető indokot, ezt pedig nyilvánvalóan azért nem tudták megtenni, mert a felperesek által előadott indokból fennálló érvénytelenség a hatályos magyar jogban nem létezik. Az átláthatatlanság, érthetlenség, illetve egyensúlytalanság lehetnek valamely szerződés érvénytelenségére vezető ok körében értékelhető körülmények, azonban ebben az esetben sem önmagukban eredményeznek érvénytelenséget, hanem valamely, jogszabályban meghatározott érvénytelenségi ok indokai részét képezik. Miután tehát a felperesek ebben a körben érvénytelenségi okot nem jelöltek meg, ezért jogállítás hiányában valójában ezen hivatkozásukat nem lehetett érdemben vizsgálni.

[26] Ezzel együtt a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az egyik érvénytelenségi ok, amely a devizaalapú szerződések kapcsán tipikusan felmerül, és amelynek keretében ezen fogalmaknak valóban van jelentősége, a tisztességtelenség. Azonban ez egy olyan érvénytelenségi ok – nemcsak a Ptk. 209. § (1) bekezdése, de a 93/13/EGK irányelv rendelkezései szerint is –, amely nem az egész szerződésre, hanem egyes szerződési feltételekre terjed ki. Tehát nem az egész szerződés rendszere, hanem egy-egy adott, konkrét szerződéses kikötés kapcsán kell vizsgálni, hogy az a felek között egyensúlytalanságot teremt-e, illetve – különösen akkor, ha főszolgáltatást határoz meg – azt, hogy egyébként világos és érthető-e, azaz átlátható-e az adott feltétel működési mechanizmusa. Ebben a körben valóban tekintettel kell lenni a szerződés egyéb rendelkezéseire is, de csak annyiban, hogy azok nem befolyásolják-e akár negatív, akár pozitív irányba a vitatott szerződéses rendelkezés érthetőségét. Azaz jelen esetben a devizakockázat átláthatóságának értékelése során az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének megfelelően a szerződéskötéskor a szerződés részét képező valamennyi feltételre figyelemmel kell lenni. Tehát nem az a kérdés, hogy a hiteldíj-emelési lehetőség mennyiben teremt egyensúlytalanságot vagy mennyiben

átlátható, nem is az, hogy az árfolyamrés mértéke mennyiben ellenőrizhető, hanem az, hogy ezen feltételek befolyásolják-e annak a megértését a fogyasztó részéről, hogy a deviza/forint árfolyam kedvezőtlen elmozdulása számára kockázatot és esetleges többletfizetési kötelezettséget jelent. Az ítéltábla álláspontja szerint a fent kifejtettek szerint az ezzel kapcsolatos tájékoztatás egyértelmű volt, ennek érthetőségét a szerződés – utóbb egyébként jogszabály által tisztességtelennek minősített – feltételei nem befolyásolták. A fentiekre tekintettel az ítéltábla csak megjegyzi, hogy a felperesek által hivatkozott C-229/19. és C-289/19. számú egyesített ügyekben hozott ítélet – amely egyébként nem devizaalapú kölcsönről szól – nem azt mondja ki, hogy bármilyen, kockázatot tartalmazó szerződés tisztességtelen, hanem azt az elvet rögzíti, hogy a szerződési feltételek tisztességtelenségét a szerződéskötés időpontjában kell vizsgálni, ezzel együtt tisztességtelenségüket nem zárja ki, ha nem bizonyosan idéznek elő egyenlőtlenséget a fogyasztó hátrányára, de ezt a lehetőséget a feltételrendszer magában hordozza. Ebből a megállapításból azonban önmagában semmi nem következik jelen perbeli ügyre, miután az első- és másodfokú bíróság a fentiek szerint a tisztességtelenségről már állást foglalt, az esetleges egyenlőtlenségre alapított önálló érvénytelenségi ok pedig továbbra sem létezik a magyar jogban.

[27] Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a felperesek átláthatatlansággal és egyensúlytalansággal kapcsolatos hivatkozásait – megfelelő érvénytelenségi ok hiányában – nem tudta érdemben figyelembe venni.

[28] Mindezekon felül a felperesek kifogásolták a kezelési költséget tartalmazó 3.7. pontot. Előadták, hogy nem önmagában annak a lehetőségét vitatják, hogy kezelési költséget lehessen felszámítani, hanem álláspontjuk szerint az jogellenes és tisztességtelen, hogy a kezelési költség mértékét a II. rendű alperes jogelődje a tőke százalékában, tehát átalányként határozta meg, és az is, hogy devizában. A Fővárosi Ítéltábla egyetért azzal a felperesi észrevétellel, hogy a kezelési költség nem szolgáltatások ellenértéke, hanem a II. rendű alperes jogelődjénél felmerült kiadásoknak a fogyasztóra történő terhelését jelenti. Az ilyen jellegű megállapodást – azaz hogy valamely szerződéses szolgáltatás nyújtásával járó kiadást a felek megegyezése szerint az egyik szerződő fél viseljen – semmi nem tiltja, sem a Ptk., sem a Hpt. szerint, ez – ahogy azt az elsőfokú bíróság által idézett C-621/17. számú ítélethez tartozó főtanácsnoki indítvány 36. pontja is tartalmazza – gazdasági realitás.

[29] A szerződés 3.7. pontja szerint az igénybe vett kölcsön összege után a fogyasztó kezelési költséget köteles fizetni, amelynek induló mértéke 1,9%. Ebből valóban az következik, hogy ez átalányköltség, azaz nem a ténylegesen elvégzett alperesi adminisztrációs tevékenységhez igazodik. Ennek viszont elfogadható indoka, hogy a szerződés megkötése időpontjában a hitelező még csak azt tudhatja, hogy addig milyen tevékenysége merült fel, de azt nem, hogy a hosszú futamidejű szerződés során egy-egy ügyféllel kapcsolatban pontosan milyen jellegű, mértékű, kiterjedtségű adminisztratív feladatai keletkeznek, ez az adott ügyféltől, az adott szerződéstől és bármely, a 20 év alatt felmerülő változástól, nem várt körülménytől függhet. Ezen felmerülő, részben előre látható, részben előre nem látható adminisztratív feladatok ellátására a bankok infrastruktúrát tartanak fenn, amely által egyrészt kapcsolatba tudnak kerülni az ügyféllel, másrészt érdemben tudják kezelni a felmerülő kérdéseket. Nyilvánvaló, hogy a teljes banki infrastruktúrát nemcsak a felperesek és nem is csak a hitelfelvevők, hanem az összes ügyfél – köztük a hitelfelvevők és a felperesek – számára tartotta fenn a II. rendű alperes jogelődje, de ez a szervezet az, amelyet szükség esetén a felperesek is igénybe vesznek. Ennek fenntartási költségét a fentiek szerint a bank jogosult az ügyfeleire terhelni, ezt semmi nem zárja ki. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy

egyrészt ezeket a költségeket nem lehet pontosan egyéniesíteni, tehát nem lehet meghatározni, hogy milyen típusú szerződésre vagy mely ügyfélre pontosan mennyi költség jut ebből, ahogy azt sem lehet előre látni, hogy az adott ügyfél mindebből az infrastruktúrából ténylegesen mivel fog élni a futamidő alatt, és mivel nem. Mindennek teljesen logikus következménye az, hogy átalányköltséget alkalmaz a bank, és semmi nem tilalmazza, hogy ezt az átalányköltséget a kölcsöntőke százalékában adja meg. Az pedig, hogy devizában határozta meg a kezelési költséget, pontosan a fenti számítási módból ered, miután a jelen szerződés devizaalapú, vagyis a kölcsön tőketartozása valójában devizában áll fenn. Ebből egyenesen következik, hogy bármi, amit a kölcsöntőke százalékában határoznak meg, szintén devizában merül fel. Ez a számítási mód nem volt tiltott a szerződéskötéskor, és azt már korábban kifejtette a bíróság, hogy a devizában történő elszámolás a megfelelő tájékoztatásra tekintettel jelen szerződés esetén nem tisztességtelen. A szerződés érvénytelenségének megítélése során annak nincs jelentősége, hogy a szerződéskötést követően született jogszabály a kezelési költség devizában történő elszámolását megtiltotta, ennek visszaható hatálya nem volt, az pedig a felek közötti elszámolási kérdés, hogy ezután ténylegesen hogy került felszámításra ez a költség.

[30] Az Európai Unió Bírósága mind a C-621/17. számú ítéletben, mind az ebben hivatkozott C-415/11. számú Aziz-ügyben azt fejtette ki, hogy a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség vizsgálata során azt kell figyelembe venni, hogy a szerződés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót. Jelen esetben ilyen nem történt a kezelési költség átalánydíjban és emiatt devizában történő meghatározásával, miután a nemzeti jog azon túl, hogy a szerződés megkötésének időpontjában megengedte a kezelési költség alkalmazását, semmilyen részletesebb szabályt nem tartalmazott, a Ptk. 231.§-ban foglalt, kirovó és lerovó pénznem alkalmazásának megengedésén túl. Annak megállapításához pedig, hogy az egyenlőtlenséget a jóhiszeműség követelményével ellentétesen idézték elő, azt kell figyelembe venni, hogy a szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy a fogyasztó egyedi megtárgyalást követően elfogadja az érintett feltételt. Jelen esetben a kezelési költség mértéke, az, hogy az a kölcsöntőke százalékában és devizában került meghatározásra, a közjegyzői okiratba foglalt, felek által aláírt és pontosan megismert egyedi kölcsönszerződés 3.7. és 4.1. pontjaiból kiderül, tehát a felperesek tisztában voltak ezekkel a körülményekkel, amikor a szerződést megkötötték. Ez alapján alappal feltételezhető, hogy egyedi megtárgyalás esetén is elfogadták volna, tudomásul véve azt, hogy a teljes kölcsönszolgáltatásért (tőke, illetve a II. rendű alperes jogelődje által végzendő egyéb, a szerződéshez kötődő tevékenységek) fizetendő összeg a kamaton mint ellenértéken felül ebből, a rájuk terhelte, átalányban meghatározott készkiadásból is áll. Ezen számokat ismerve döntöttek úgy, hogy számukra a hitel teljes díja és költsége elfogadható, tehát alappal feltételezhető, hogy ha a felek egyedileg tárgyalnak a kezelési költség számításának a módjáról, akkor azt a felperesek elfogadták volna.

[31] Minderre tekintettel helytálló volt az elsőfokú bíróság azon döntése is, hogy a kezelési költségről rendelkező 3.7. pont sem tisztességtelen a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján.

[32] Az elsőfokú eljárás során a felperesek még kifogásolták a szerződés 4.10. pontjában foglaltakat, és ezen keresetüket az elsőfokú bíróság elutasította. Miután ezzel kapcsolatban a fellebbezésben semmit nem adtak elő, így a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot az elsőfokú bíróság által hozott döntés felülmérlegelésére.

[33] Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, kisebb kiegészítéssel, helybenhagyta.

[34] A felperesek kérték, hogy a Fővárosi Ítéltábla a per tárgyalását függessze fel az Európai Unió Bírósága előtt C-609/19. és C-932/19. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig. A C-609/19. számú ügy 2021. június 10-én befejeződött, így erre tekintettel a felfüggesztés már semmiképpen nem indokolt. Egyébként az időközben meghozott ítéletben kifejtettek lényegében nem lépnek túl a C-51/17. számú ítéletben és az azt megelőző, 93/13/EGK irányelvet értelmező uniós bírósági gyakorlaton. A lényeg továbbra is az egy szerződési feltétel világosságának és érthetőségének megítélése során, hogy megfelelő tájékoztatást kapott-e a fogyasztó ahhoz, hogy a szóban forgó pénzügyi mechanizmus – a jelen perben az árfolyamkockázat viselése – működését megértse, és felmérje ennek gazdasági következményeit. Továbbra is a nemzeti bíróság feladata, hogy az adott ügyben az adott, konkrét tájékoztatás és a szerződés pontos tartalma alapján ennek megvalósulását mérlegelje. A C-932/19. számú ügyre történő felfüggesztés pedig a Pp. 152. § (2) bekezdése alapján nem indokolt, miután az ebben feltett kérdés a DH1 tv. uniós joggal való összeegyeztethetőségét vizsgálja, amiről egyrészt a C-118/17. számú ügyben az Európai Unió Bírósága már állást foglalt, másrészt jelen ügynek az ebben szabályozott árfolyamrés és kamatfelár érvénytelensége vagy az ezek érvénytelensége miatti jogkövetkezmények alkalmazása nem tárgya.

[35] A fellebbezett érték megegyezik a per tárgyának az értékével, amely a felperesek által alkalmazni kért jogkövetkezmény összege, azaz 13.932.003 forint. A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelesek megfizetni a II. és III. rendű alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjat, amelyet az ítéltábla a 3. § (6) bekezdésében foglalt lehetőségnél fogva mérsékelte, tekintettel a másodfokú eljárásban végzendő írásbeli előkészítésre. A felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelesek megtéríteni az államnak a tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel feljegyzett 1.114.560 forint fellebbezési illetéket.

Budapest, 2021. június 24.

Dr. Höbl Katalin s. k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
előadó bíró

Dr. Horváth Andrea s. k.
bíró